

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrence, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunijo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema opravništvo, ulica Torrence 12.

EDINOST

Edinost.

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

Cena z a vse leto s prilogo 7 for., za pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri opravništvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinosti je moč.

Renegatstvo v Trstu in okolici.

(Konec.)

Ako bi se pri navadnem statističnem popisovanju pravično postopalo ter bi se vsak Slovenec za Slovenca zapisal, — pokazala bi statistika mesta Trsta drugo lice. Ali ono delo je v magistratnih rokah, in s tem je povedano vse. Jaz mislim, da ako bi se v tem obziru kaj za našo stvar moglo storiti, bilo bi to, da bi slov. državni poslanci skupno terjali, naj statistično delo mesta Trsta spada v vladino področje. — Koliko je ljudi in družin, kateri se le iz sramote pred magistratnimi uradniki (bolje bi riči) za Italijane zapišejo! — Številkam tržaške statistike veruje ves svet in v tej so Slovenci strašansko v kotu. Po uradni magistratni statistiki je v Trstu $\frac{8}{10}$ Italijanov in le $\frac{2}{10}$ Slovencev. In to število ima se za istinito pri večini avstrijsko-ogerskih prebivalcev, in tudi zunaj Avstro-Ogerske. Čital sem tako na pr. v statističnem oddelku koledarja za avstrijske podčastnike, daje v Trstu $\frac{8}{10}$ Ital. in le $\frac{2}{10}$ Slovencev. — Imenovani koledar tiska se v mnogo tisoč iztiskih in naravno je, da je razširjen po vsej Avstro-Ogerskej. — Samo pisatelju teh vrst je znano za mnogo slovenskih družin, katere so za italijanske vpisane. — Znano je, da se v Trstu nahaja do 11 tisoč Kranjcev. Potem moramo računati še Štajerske, Gorisške, Koroške in Isterske Slovence, kateri se v Trstu kot zunanji Slovenci nahajajo. In vseh zunanjih Slovencev je gotovo v Trstu 15.000! — A številka zunanjih Slovencev še preseza ono številko, in čuditi se ni temu, kajti Slovenci so dobri avstrijski državljani, čuditi se je pa, da v Trstu živi nad 16.000 Italijanov iz

bližnjega kraljestva. — V tržaški okolici in predmestjih, živi gotovo do 22.000 Slovencev, domačinov. Ako torej domača slovenske prebivalce k zunanjim prištejemo, vidimo, da znaša številka do 37.000! — in to brez domačih Slov. prebivalcev, kateri v mestu stanujejo. — Lahko toraj trdimo, da nas je v Trstu nad 40.000! Magistratna statistika kaže pa v Trstu in okolici le 23.000 slovenskih prebivalcev!!! — Dobro je znano, kako je popisovala magistratova služničad pri zadnjem številanju; slovenske služkinje, katerih je v Trstu nad 4000, so kar vse zapisali mej Italijane, enako se je zgodilo z vozniki, kočijaži, ki so izključljivo Slovenci in celo mnogo okoličanskih rodbin so vpisali mej Italijane, na tak način so nam jih prav lahko požrli nad 20.000 in na ta način bi se dalo v Trstu konstatirati tudi nemško večino; toda pri zapisovanju je treba vse drugače izpraševati in je potreben poseben urad, ali pa posebna komisija, v kateri bi moralo sedeti tudi par večakov v zadevi statistike, ne pa da magistratovi trabanti, ki komaj pisati znajo, tak posel opravljajo. — Pa tudi naši ljudje sami so v tem obziru prav malomarni, včasih tudi premalo podučeni. — Pri prihodnjem popisovanju naj se vsak Slovenec za Slovenca zapiše, in statistika pri vsem magistratnem naporu pokaže drugo lice. Kdor se za Italijana zapiše, on je renegat, narodni odpadnik. — Slišal je pisec teh vrstic uže gospoda stare tržaške rodovine, rodoma Italijana, ko je v neki družbi rekel, da je v Trstu več Slovanov nego družin. Nahaja se istinito v Trstu mnogo gospodov, pravih patrijotov, kateri želijo, da bi se tudi Slovincem v Trstu pravica godila. In z našimi poštenimi Italijani so tudi tržaška slov. društva v najboljših raz-

merah. Mi smo in hočemo biti prijatelji poštenih sodeželanov — Italijanov, a dokler se po naših žilah pretaka zadnja kaplja krvi, branili bomo avstrijsko čast mesta Trsta, in ne udamo se Irredentarskej drhali, katera če prav sama tuja, — neče nas v Trstu za domače spoznati. — Tržaško mesto bi uže pokazalo drugo, bolj avstrijsko lice, ko bi renegatov ne bilo, renegatov v Trstu in okolici. X.

Občni zbor delalskega podpornega društva

vršil se je v nedeljo, 17. t. m. ob 5. uri popoldne v prostornej dvorani tržaške čitalnice.

Predsedoval je predsednik gosp. V. Dolenc, zapisaval tajnik g. M. Katalan, vlado je zastopal c. kr. pol. svetovalec, g. vitez R. Vidic. Navzočnih je bilo okolo 500 družabnikov in družabnic. Predsednik je najprej pozdravil mnogobrojne došle družabnike in družabnice, potem zboru predstavil vladnega komisarja in naznanil, da je odprt IX. redni letni občni zbor. V nadaljnjem govoru je pred vsem omenil, da društvo veže prijetna dolžnost, da se pred vsem spominja svojega visocega pokrovitelja, in ker je slučaj uprav tako nanesel, da se letošnji občni zbor vrši uprav na godu dan Njegove visokosti, meni, da vsem navzočim izpolni srčno željo, ako precej odpošlje brzojavno čestitko cesarjeviču v Opatijo, kder se uprav danes nahaja in zbor pozivlja, da zakliče visokemu pokrovitelju trikratni „živio“. Skoro celo minuto trajajoči navdušeni živio-klici so bili odmev na ta predlog. Prečital je potem predsednik ta le telegram: Visokosti cesarjeviču Rudolfu v Opatiji: „Občni zbor del. podp. društva čestita visokemu svojemu pokrovitelju za god, ob enem kliče navdušeni živio in prosi Vsegamogočnega, da ohrani in varuje Vašo visokost na mnoga leta v srečo avstrijskih narodov!“

Nadalje riše predsednik v kratkih potezah društveno delovanje v prošlem letu

in omenja mnogih nezgod, ki so ga zadele, konstatuje pa pri vsemtem zadosti dober napredek društva in izrazi nado, da bode društvo v tem letu srečnejše. V to pa je potrebno delavnosti, sloge in prave kritijske vzajemnosti vseh družabnikov. Društvo je vredno takega delovanja in napore plemenitih mož, kajti ne le, da podpira in tolaži nesrečne, ono ima še viši smoter, da namreč brani naše v Trstu živče ljudstvo pred potujčevanjem, pred brezverstvom in pred moralnim propadom. Konečno prosi, da navzoči pazljivo poslušajo natančneje poročilo o društvenem delovanju, katero bosta kesneje čitala tajnik in denarničar in se pri razgovorih strogo drže dnevnega reda in stvari, ter se ne spuščajo v osebnosti, ker naše društvo mora v tem obziru biti vsem drugim enakim društvom v izgled, kakor je to tudi dosedaj vedno bilo. — Čast društva treba visoko spoštovati, ker potem mu je gotova še lepša prihodnjost, katero mu on iz srca želi. Končal je s klicem, da Bog živi delalsko podporno društvo, kateri klic je zbor navdušeno večkrat ponovil. — Na to povabi predsednik tajnika, da prečita letno poročilo.

Tajnik, g. M. Katalan na to prečita obširno poročilo, kakor smo ga uže bili prinesli v 29. štef. našega lista; le po prečitavanju umrlih ga je predsednik ustavil in pozval občni zbor, da v znamenje spoštovanega spomina do umrlih udov, zborniki vstanejo raz sedežev in zakličejo: „Večna jim pamet“, kar se je zgodilo uprav na slovesen način.

Po prečitavanju poročila poprašja predsednik, ali ima kedo kaj opaziti na to poročilo, in ker se nikdo ne oglasi, naznani, da to smatra za povoljno sprejetje poročila po obnem zboru.

Predsednik povabi na to denarničarja, da prečita naprej letni račun in bilanco moškega oddelka.

Denarničar, g. K. Schmidt spregovori najprej nekoliko besed o upravi društva, omeni, da je uže 8 leto denarničar in da je pred 8 leti našel komaj 1000 gld. premoženja, mej tem ko more danes zboru izkazati uže nad 17.000 društvenega imenja, da so računili bili vsi natančno pregledani in da je zanje še vedno odgovoren vsakemu, kedor jih hoče pregledati.

Na to je prečital račun za leto 1886, kateri kaže, da je imel moški oddelek

PODLISTEK.

Srce jej je počilo

Spisal Maks Weissenthurm: poslovenil Fran St. Andrežki.

(Dalje.)

II.

„Kako hrasna je!“ zasepeče Virginija, naslonivši se v elegantnej kočiji. „Ni li čarobna, gospa?“

„Ko bodeš nekoliko stareja, preljuba mi Virginija, ne bodeš se več tako čudila primadoni majhnega mesta,“ reče gospa de la Castagnier ter pogleda postrani Gastona. Njegov obraz se ne spremeni, — a pri naslednjih besedah Virginijinih vspalme od veselja njegove oči.

„A ona je vsa drugačna od drugih kraljic gledišnih; ona je tako mila, tako dobra in tako blaga“, reče deklica.

Gospa de la Castagnier reče porogljivo: „Nedolžni otrok, pozna se ti, da si še le prišla iz samostana. Gospica Wernerjeva je krasna, gotovo tudi umna, a boljša ni od svojih vrstnic.“

„Štejem si v čast osebno poznati gospico Wernerjevo, in zatrjujem, da je istotako čistega in blagega srca, kakor Vi sama, mati!“ reče markiz razdražen.

„Dragi moj“, odvrne ona ter ga resno pokara.

„Taka je“, nadaljuje Gaston, „gospica Virginija govori prav. Ker je sama nedolžna in milosrdna, možno jej je pri drugih isto zapaziti!“ Potem se obrne k Virginiji, rekoč: „Kaj mislite o gospodu Jakveminu? gospica! — Kot pevec na deželi poje dobro. Kaj ne?“

„Da, prav dobro,“ odgovori ona plaho ter od veselja zarudi, ker jo je Gaston pohvalil. „Pa gospica Wernerjeva je tako krasna!“

Uboga mala Virginija — bi li jo ona tako slavila, ako bi slutila, da jo ljubi oni, kojega pogleduje ona uže sedaj tako srčno. — — — — —

Večnost za markiza de la Castagnier — oni tri meseci odsotnosti Jovanine so uže minoli, — necega mrzlega popoldne v januarju je zvedela njegova mati slučajno, da se je Jovana Wernerjeva vrnila v Karaguzo. —

Vojvoda Beaupierre-ski obiše ljubeznivo svojo nevesto. Govorili so o veselici, kojoj je bila markiza pokroviteljica. Veselica je imela biti v korist pogorelcem neke bližnje vasi. Gospa de la Castagnier, kakor tudi gospa de Noltey, soproga prefektova, bili ste pokroviteljici ženskega oddelka. Veselica je imela biti jako veličastna, kajti podjetnik Estauvar je ponudil vso svojo družbo, kar so tudi z veseljem vsprejeli.

„Ne dvomim, da se ne izvrši veselica

sijajno!“ reče markiza, zahvalivši se vojvodi za blagodušno podarjenih 5000 frankov. „Dvorana bode prenapolnjena. Tri sto vstopnic je uže razprodanih.“

„Da, da“ — odgovori vojvoda, ne zanimaje se za njeno govorenje, kajti zaljubljen je bil jako srčno v svojo lepo nevesto ter je neprenehoma zrl k oknu, kjer je stala Berta v lepej obleki za Virginijo, ki je z Gastonom šahovala. Gaston je opazoval vidno občudovaje svoj lepi vis-a-vis. S paznim pogledom uganje vojvoda občutke mladeničeve, in morda ga je prav to prisililo k pripoznanju, da je prav sedaj srečal gospico Wernerjevo z gospo Estauvarjevo.

Gaston se strese. — Gospa markiza pogleda hitro svojega sina ter reče na videz brezskrbno: „Oh — potem lahko začnemo poskuševati!“

„Sijajno si zmagal! Gaston, kako moreš malo mojo Virginijo take potolči?“ reče Berta istočasno.

„Ona mora mi drugič vrnoti, kajti sedaj moram oditi, ker imam dogovorjen rendez-vous,“ reče on v stiski, pogleda na uro ter odide.

Čez pol ure se vrne Gaston jako presenečen in žalosten, a njegov obraz se razvedri, ko ga Virginija pozove k nadaljnemu šahovanju. Gospa de la Castagnier pa veli vpreči ter se odpelje opravičevaje se, da ima nekaj opravkov. Čez pol ure se ustavi njena kočija v Rue de Chateau;

markiza istopi ter krene v ono hišo, v kojoj je Gaston Jovano tolikrat obiskoval.

„Videl je še ni, tedaj je morala biti ona zunaj. Morda je sedaj doma“, govori markiza sama se sabo ter pozvoni.

Čedna starica odpre jej. V ne prav gladkej nemščini povpraša markiza po gospici Wernerjevej. Starica jej pove, da se je gospica prav zdaj vrnila z sprehoda ter pristavi, naj bi milostna gospa le vstopiti blagovolila. Markiza stopi v malo a zalo sobico. Na mizi je bil krasen šopek vijolic, memo tega tudi vizitnica z grbom, kojega markiza precej spozna, da je njene sina.

Na mizi je slonela Jovana Wernerjeva še v obleki, katero je imela na sprehodu. Počasi se ozre; njene oči so bile objokane. Lahkotno se strese, ko opazi obiskovalko. V lica zarudi, a vendar ponudi gospoj jako prijazno stolico ter sama pričakuje stoje markizinih izjav, zakaj jo je obiskala.

„Iznenadeni ste, gospica, da me vidite!“ reče gospa jako mrzlo.

„Ne slutim, kako sem si zaslužila čast, da ste me obiskali!“ odgovori Jovana slovesno. Tišina zavlađa sedaj v malej sobici. Markiza pogleduje sedaj po sobi, sedaj po sobinej gospodinji, a slednja zre nepremakljivo v šopek vijolic na mizi.

„Mi zamerite, če se drsnem vprašati Vas, ako ste videli že mojega sina, potem ko ste se vrnoli?“ nadaljuje stanovitno stara markiza.

lansko leto 14.708 gld. 77 kr. dohodkov, 14.388 gld. 51 kr. pa troškov. Potem je predal bilanco, iz katere je razvidno, da je imel isti oddelek koncem leta 1886 čistega premoženja 14.679 gld. 23 kr.

Predsednik poprašá, ako ima kečo kaj opaziti, ali predlagati glede računov. Oglasi se k besedi ud Franjo Kravos in pravi, da je našel v izkazu podpore pri nekeji številki za 8 gld. 50 preveč, predlaga torej, da se izvoli odsek, kateri ima pregledati to pomoto. — Predsednik odgovarja, da je mogoče, da je kakemn udu več, drugemu pa manj podpore izkazano, ali glavna številka svote vse podpore 9505 gld. 10 kr. je popolnoma v redu pokrita z svedočbami; torej ne more biti dvoma o natančnosti računa, da pa ne ostane nobena sumnja in se prepreči vsako govoričenje slabih jezikov, predlaga tudi on, da se računi in dokazi izroče novim pregledovalcem, ki bodo danes izvoljeni; ti naj vse dokaze še enkrat pregledajo in v prihodnjem občnem zboru o stvari poročajo.

Gosp. Janko Drašček poroča v imenu pregledovalcev, da so oni pri denarničarju našli vse v najlepšem redu, le pri razvrščenju stroškov je bila majhna navskrižnost, zaradi česar panibilo vredno, da pregledovalci zopet vse težko delo ponove. — Oglasi se potem k besedi g. J. Baša in zavrača prvega govornika, češ, da se je zgubil v malenkosti in da bi bilo preprej dolžnost društva, da izreče hvalo neutrudljivemu denarničarju. — Zopet se oglasi Kravos, ali predsednik mu ne dovoli več besede, ker noče dopuščati debate, ki sega uže v osebnosti, in toraj stavi na glasovanje predlog, da se računi za l. 1886 izroče novim pregledovalcem v še enkratni pregled in poročanje. Predlog je bil sprejet skoro soglasno. — Ker pa je g. Kravos trdil, da ni večine, zato je predsednik dal proti glasovati in pokazalo se je, da je proti predlogu le kakih 10 do 12 mej blizo 500 vzdignulo roke. Na to povabi denarničarja, da prečita letni račun in bilanco ženskega oddelka.

Letni račun kaže, da je imel ženski oddelik leta 1886 dohodkov 2159 gld. 65 kr., troškov pa 1571 gld. 27 kr. in bilanca kaže, da je imel ženski oddelik koncem leta čistega premoženja 2687 gld. 67 kr. Nazoče družabnice so račun soglasno odobrile in denarničarju izrekle najtoplejšo zahvalo za njegov trud.

Predsednik potem prečita proračun za leto 1887 možkega oddelka na podlagi dohodkov 17.638 gld. 80 kr. in troškov 15.025 gld., ter pozivlja navzočne, da zdaj stavijo predloge, ako se jim dozdeva kak strošek neopravičen ali previsok, ker na podlagi tega proračuna mora nov odbor gospodariti in je vsaka kesneja opazka proti takim po proračunu opravičenim stroškom nezakonita in nagajiva.

Oglase se nekateri v zmislu, da odobrujejo proračun in ko stavi predsednik to prašanje na glasovanje, pokaže se, da je zbor skoro soglasno odobrila proračun za leto 1887. Predsednik potem prečita še proračun ženskega oddelka za leto 1887 z dohodki 3489 gld. 64 in troški 1790 gld., katerega navzočne družabnice odobre soglasno. — Predsednik izraža na podlagi obeh proračunov trdno nado, da društveno

„Gospod markiz me je obiskal, ko me ni bilo doma, gospa!“

„Bili bi ga vsprejeli, da ste doma bili?“

„Zakaj pa bi ga ne? — Uzroka ne vem!“ odgovori deklica hladnekrvno.

Markiza zaškriplje s zobmi ter reče: „Vi imate skrivne zveze z njim.“

Jovana zarudi, „kako?“

Težko vdobi markiza pravih besedi; prijetna, nežna postava dekličina spravi jo v zadrego. Mične oči, plavi lasje, preprosta obleka, vse to je podarilo njenemu vedenju razliko od drugih teatralk, s kojimi je markiza do sedaj občevala.

„Gospica, meni je znano, kaj je moj sin čutil za Vas. — Smem li vprašati, kaj Vi zanj čutate?“

Ponosno vzdigne Jovana glavo; markiza vstane, in obe ženski stojite si z sovražnimi pogledi nasproti. Njegova mati. — Jovana je razorožena, glava se jej nagne na prsi, in roke njene se zvijejo krčevito.

„Gospica! Česa pričakujete od mojega sina! — Morda ne, da Vas poroči! Pod katerimi pogoji ga oprostite?“

Jovana zaupije ter privzdignovi glavo, reče: „Gospa, nikomu ne dovolim, da me razžali! Poklanjam se!“ ter se obrne, da bi sobico zapustila.

(Dalje prih.)

skupno premoženje koncem leta 1887 naraste najmanj do 21.000 gld., kar bo lahko, ako bo nov odbor, zvesto podpiran po družabnikih, vestno spolnjeval svojo težko, a lepo nalogo.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Nagodba z Ogersko je v resnici pravo Sisiŕovo delo; uže leto in dan so pogovori, razgovori, dogovori, seje, komisije in vsa mogoča prizadevanja, da se sklene nova nagodba, a še mnogo važnih in kočljivih stvari čaka rešitve. Zdaj so naši ministri v Budimpeštu, zdaj ogerski na Dunaji, da se pogajajo. Zadnji petek so zopet ogerski ministri prišli na Dunaj, da se z našo vlado dogovoré o davku na cukar in žganje. Tizsa se je še posebno pogovarjal z grofom Taaŕfe-jem, potem pa tudi z ministrom zunanjih zadev in vojnim ministrom. Pri tem pogovoru je neki šlo za to, koliko kredita onih 52½ milijonov, ki so bili dovoljeni za vojne potrebe, naj se porabi. Po teh pogovorih je bilo pod cesarjevim načelništvom o tej zadevi posvetovanje, katerega so se udeležili vojni minister, minister za deželno bran in več vojaških strokovnjakov. Čuje se, da se upira ogerska vlada, da bi se porabil omenjeni kredit.

Gospoške zbornice odsek za posvetovanje zakona o preskrbovanju vdov in sirot vojakov, končal je splošno razpravo o tem zakonu. Razpravljalo se je posebno prašanje, ali ima ta zakon veljati tudi za minolost in ministru za deželno bran se je nujno priporočilo, naj o tej zadevi kaj stori.

Gospoška zbornica bo imela 25. t. prvo sejo po praznikih. Ta seja bo posebno zanimiva zaradi tega, ker bo oče Šmerling „šmiral“ — ali vtemeljeval svoj predlog, naj se Pražakov jezikovni ukaz s pravnega in političnega stališča presodi. Potem se bo de v drugem čitanju razpravljalo zakon o preskrbovanju vdov in sirot častnikov. Dotični odsek gospoške zbornice je to zakonsko osnovo prav tako sprejel, kakor poslanska zbornica, poleg tega pa sklenol še resolucijo, v katerej se vladi nalaga, naj pozneje poda drugo predlogo, po katerej se poskrbi tudi za tiste vdove in sirote častnikov, za katere ne velja ta zakon.

Dopolnitnih volitev v državni zbor, je bilo zadnji teden več. Na južnem Štajerskem je bil izvoljen zopet dr. Foregger, ki se je odpovedal, ker ga je dr. Vošnjak na laž postavil, dobil je 543 glasov, slovenski kandidat, sodni pristav Gelingsheim, pa 370 glasov.

V československem klubu je 17. t. m. govoril dr. Rieger zoper zborovanje mladih Čehov ter rekel, da česki poslanci z nastopivše poti ne odstopijo in da bodo podpirali sedanjjo vlado, dokler bo mogoče za blagost českega naroda kaj doseči. Klub je izrekel državnim poslancem popolno zaupanje.

Vnanje dežele.

Bolgarsko prašanje. Bolgarski vladarji zdaj popotujejo po vshodnej Rumeliji, da ljudstvo unemajo za svoje namene.

Francoska vlada je ponudila ruskej zvezi, ali car je ukazal, naj se ta ponudba odbije, enako se je tudi odbila udeležitev svetovne razstave v Parizu. Ker so vabilo k tej razstavi odbile tudi Nemčija, Avstrija in Italija, mislijo Francozi prirediti le francosko razstavo.

Iz ruskih vladnih krogov se poroča, da se v evropskej politiki Rusija ne zveže s Francosko, pa tudi ne z Nemčijo in Avstrijo, ona si neče vezati rok na nobeno stran, sicer pa bo v prijateljstvu z vsemi onimi vladam, ki imajo enaka čutila do Rusije. Ker Rusija ni sklenola z nobeno vlado nikake zveze, zagotovila si je vse dobrote mirnega postopanja ter si ni naložila tistih bremen, katera neohodno izvirajo iz mejusobnih zvez. Rusija je imela pri tem sklepu v očeh breme, katero je bolgarska kriza naložila na nje ramena.

Na Francoskem je zopet ministerska kriza. V ministerskem svetu 16. t. m. je prišlo do navskrižja; vsled tega skoraj gotovo odstopita finančni in trgovinski minister.

Italijanska poslanska zbornica se je 18. t. m. zopet odprla. Depretis je predstavljal novo ministerstvo, katero bo zbornica sodila po njegovih delih. dVlaa se bo prizadevala za ohranitev miru;

ona bo po izgledu drugih držav pripravljala brambo dežele s povišanjem vojaške moči in v ugodnem času pošlje vojsko proti Abisini. Potrebne večje troške za ojačenje vojske in vojno proti Abisini pokrije vlada s tem, da začasno pridrží vojno naklado k zemljiškemu davku in da se poviša carina na žito. Odescalchi je interpeliral zarad Jacobinijevih not na papeževoga poslanca v Monakovem, v katerih notah se govori o prihodnjih papeževih nadejajah. Toscanelli je prašal gledé cerkvene politike vlade, Pignatelli in Braganza pa gledé afrikanke politike.

Iz Madrida se poroča, da so 16. t. m. dobili v poslopij ministerstva javnih del razpokljivo bombo z gorečim stenjem, pa so ga o pravem času še pogasili.

Iz Masave se poroča, da prednje straže Raz-Alula stoje pri Meshali, dva dni hoda od Monkula. Raz-Alula ima neki 25.000 mož pod orožjem. Iz Bombaja se 16. t. m. poroča, da tamošnji domačini hočejo vedeti, da je avfganskega emirja vojska po noči od 14. na 15. t. m. napadla upornike Ghilzaje v deželi Silgar, ubila 200 mož in mnogo jih ranila, več vasi pa požgala.

18. t. m. se poroča v London, da je avfganski emir poslal svojo vojsko, da napada več upornih rodov, ki so se zarotili, da se bodo zoper njega do zadnjega diha bojevali. — Iz Bohara pa se poroča, da so se ministri zarotili zoper kana, ker kan, zoper želje njegovega očeta, Ruso podpira. Zarota pa je prišla na dan in bilo je več ministrov obglavljenih, drug pa so zbežali v Balk.

Iz Sudana zadnji čas dohajajo pomirjive vesti, pripoveduje se, da Mahdijevi glavari želé, da se trgovini mej Sudanom in Egiptom zopet pot odpre.

DOPISI.

V Gorici, 13. aprila 1887. [Izv. dop.] Časi se spreminjajo in z njimi tudi razne navade in običaji. Nekdaj so se ljudje najbolj zabavali in svojo spretnost kazali na lovu; v srednjem veku so se bili v tornirjih; v starem veku in coló dandanes na Spanjskem so se skušali se živalmi v amfiteatrir itd. Pri tem so vezbali sami sebe v orožju ter krepčali telesne moči, skušnaje z orožjem so kazale, kdo je spretnejši in močnejši.

Dandanes so pa nadvladale drugačne navade; ljudje se nekako boje svojo sposobnost pokazati, ne marajo več poskušati se jeden z drugim, kdo je močnejši in spretnejši; veselé se, da se drugi za nje bijejo, in v ta namen izbrali so si neumno žival. Pri takozvanih konjskih dirkah reši žival čast svojega gospoda ter mu pridobi šestokrat še nagrado. Pri enakih prilikah skušajo se tedaj zgolj neumne živali. Pri vsem tem pa ljudstvo v tropah leta gledat to dirkanje v tem ko pušča, da lakote hirajo dobro izvežbani umetniki na gledališčnem odru. Časniki, vzlasti lahonski, tulijo v svet ter v nebó kujejo zmožnost konj, a pozabljajo trudoljubilnih umetnikov; povišujejo ti bogatine, ker imajo vrle lehkonođe konje, a pušćajo v nepamravo neumnost.

In res, kdor nekoliko na te razmere pomisli, sprevidi, da je bilo nekdanje ljudstvo o tem obziru mnogo pametnejše. Kdor pa pomisli na „lahone“ Goričane, ki svoje gledališče popolnoma v nepamr pušćajo, a v tropah letajo k dirkam, mora se jim smijati ter jih obžalovati. V resnici: „mundus vult decipi“, svet gre vedno bolj proti propadu!

Ni moj namen popisavati izid dirk: — nagrado je vdobil oni, čigar konj je bolj dirjal. Najboljši so pa bili zunanji konji kakor „Amelia“, „Auber“, „Gildetz“ potem „Figlar“, „Siglavj“ itd. Ljudstva se je nabralo oba dneva ogromno; čeprav je v ponedeljek pihal neugoden veter; vsa Gorica se je zbrala na Rojicah ter tam gledala dirjajoči prizor. V ponedeljek je prišel iz Trsta dolg vlak, pri kojem je bilo vpreženih 43 vagonov, ter pripeljal 1258 oseb iz Trsta in Furlanije. Mesto je bilo vse prazno.

Sploh so Lahoni z izidom letošnjih dirk prav zadovoljni in njih listi pojó hvalo vzlasti italijanskim bogatcem, ki so se teh dirk udeležili. V nedeljo bode tu nov nezalisan „spektakel“, poskušali se bodo sinovi lepe Italije na kolesih. Udeležba ne bode menda tolika, kajti v nedeljo ne pojde v Gorico poseben izleten vlak.

„In der Noth frisst der Teufel auch Fliegen“, pravi nek pregovor. Primorski Lahoni pa lové slepe miši, tudi ko jim ni

sile; napadajo ti in grdo govore o stvaréh, o katerih čisto nič ne umejo. Vera in morala jim je španjska vas. Spravijo se ti predržno na stvari, o kojih nimaĸo niti pojma ter o njih kvasijo in govore tako, da se omikanemu človeku to počenjanje v sreč studí.

Trn v péti jim je osobito katoliška vera in njeni obredi. Svojim lahkovernim čitateljem prodajejo ti svojo puhlo učénoŸt kot rumeno zlato, črneč in zlogovoreč o cerkvenih stvaréh. Vsakdo dobro ve, kako presunljivi so obredi, ki se po katoliških cerkvah obhajajo veliki teden in osobito procesija vstajenja na veliko soboto. Po več krajih imajo navado o tej priliki veselo strelati in s tem obéno veselje še pomnoževati. Ali tudi ta navada ne pušća črnim lahonskim dušam mirnega počitka, radi česa vedno zoper njo govore ter tirjajo, da se odpravi „kot praznovérje“. Pri vas v Trstu, kder imajo Lahoni v rokah škarje in sukno, deli so streljanje pod prepoved; ali tu pri nas ni še vedno nikake prepovedi. Zategadelj sklicujejo križarsko vojsko zoper cerkveno strelanje, in zadnji „Corriere“, kojemu pride vsaka mrvica prav, da more mahati po katoliškej veri, vporabil je ugodno priliko za tirjanje prepovedi, češ, v Tolminu in v Trstu so se nekateri pri strelanju ponosrečili!

Se ve da ni prijetno za Mojzesovo hčerko, „Corrierovo“ uredničico, da jej na uho prihajajo strelí v čast Sinu Božjega! Od tod uprav prihaja njena jeza: njej na voljo bi morale posuti vse katoliške cerkve, ali vsaj spremeniti v sinagoge.

Da je treba pri rabljenju strelnega prahu delati zelo oprezno, to je resnica; ali da bi se prepovedalo radi te nevarnosti strelanje v čast božjo, to bi bilo neumestno in krivično. Vsaj je tudi ogenj uže mnogo ljudi požgal, vendar ga pa rabimo pri kuhi!

Približuje se čas, ko bode solkanska čitalnica obhajala petindvajsetletnico svojega obstoja. Dobro bi bilo, da se ta tako redki narodni praznik dostojno obhaja ter da se ga udeleži kolikor mogoče veliko število ljudstva, ne samo bližnje, temveč tudi od daljnih krajev.

Lansko leto je namerjavalo delalsko podporo društvo prirediti izlet v Solkan in na sv. Goro, ali slabe zdravstvene razmere niso lani tega dopuščale. Skrb odbora tega društva naj bi bila, da se sedaj o priliki ohhajanja te obletnice priredi namerovani izlet, ki bi bil gotovo veličasten ter bi slavnost zeló poveličal. Na noge tedaj: „pokažimo sedaj, da smo živi!“

Letos spomlad še vedno noče prití; narava je pretrdno zaspala; še vedno jo zima tlačí tako, da se noče še probuditi k živénju. Divna Gorica je še vedno ogranena še zimsko suknjo, lo tu pa tam se vidi primoloeče kako perjice iz naphinegopopovja, kojega pa še vedno mrzel zrak nazaj potiska. Sploh smo obhajali uže dan Vstajenja, v katerem je druga leta uže vse zeleno, a narava noče vstati ter pričakuje uprav sv. Jurja, da se ogrne z lepo zeleno suknjo.

Domače vesti.

Cesarjevič Rudolf je na vošilni telegram, katerega mu je poslal v nedeljo občni zbor del. podpornega društva, telegrafično odgovoril: Nj. Visokost cesarjevič se milostljivo zahvaljujejo za lojalna vošila k najvišjemu njega imendanu. V odsotnosti višega podvornika, Spindler, pokovnik.

Del. podp. društvu so te dni darovali: g. M. Šorli f. 5, g. A. Krajcar f. 2. Presrečno hvalo za ta dar izreče odbor društva.

Za društvo Sv. Cirila in Metoda so rodoljubi nabrali v veseli družbi pri Matetvi f. 130 g. F. Andrejič je nadalje v isti namen nabral v veseli družbi f. 127 in na občnem zboru del. podp. društva se je nabralo, v nedeljo, dné 17. t. m. f. 1044. Vivat sequentes! Naj bi se posebno v veselju nikoli ne pozabilo se na bodočnost naše mladine!

Včerajšnja seja mestnega zbora je bila radi razpravljanih predmetov jako zanimiva za nas Slovence. Govorili so skrbni mestni očetje zopet na dolgo in široko o strašnej nevarnosti, koja preti tržaškej italijanskej narodnosti, ako bi bili napisani na Hrpeljskem kolodvoru tudi v slovenskem jeziku. — Zast. Venezian je interpeliral župana, kaj je zvedel o tej zadevi in taj mu je odgovoril, da je videl z

častnimi očmi slov. napis na dotičnemu narčtu (kaj vsega človek ne doživi!) toda vlada mu do sedaj na njegov utok še ni nič odgovorila. Gosp. Venezian se boji, da bi moral ptujec v Trstu misliti, ako vidi napis v treh jezicah, da je res treba Trstu 3 jezike znati. Mi smo prepričani, da jih je treba še več znati in večina slovenskih prebivalcev Tržaških govori tri, ali vsaj dva jezika. Seveda, visoko omlkanim tukajšnjim židom ni treba drugo znati, kakor svojo blaženo, sladko italijanščino. — Zast. Venezian prosi še župana, da izvoli odgovor vladin takoj priobčiti, kakor hitro prispé, da se more potem daljne korake napraviti, ako ne bi bil ugoden, česar se nadejamo tudi mi. — Zanimivo je govoril vsemogočni zast. g. Piccoli o obrtni šoli v Trstu, povdarjajoč, da ista nikakor drugače ne sme biti, kakor izključljivo italijanska in da je treba opozoriti vlado na to, da mesto italijansko-slovenske take šole ne mara.

Zast. g. Nabergoj je govornika dobro zavrnol, ter omenol, da ima v Trstu tudi in ne samo v okolici dovolj Slovencev, koji so potrebni nauka. „Liberalno“ mestno zastopstvo, kakor se imenuje tržaško, imelo bi tedaj nazore ministerstva podpirati ne pa ovirati! — G. Venezian je odgovoril, da ima mesto tako že silne stroške za okolico in gosp. Nabergoj, opirajoč se na slovenske davkoplačevalce, govori stvari, koje se z resnico ne strinjajo. (Kaj gosp. Venezian pod tem razume, tega morda sam ne vé). Konečno je bil sprejet predlog zast. Piccolija. — Posledna točka je bila razprava o ostanovi italijanskega vseučilišča v Trstu, koja se je otdala po Burgstallerjevem predlogu posebnemu poverjenstvu na proučevanje in poročilo.

Izlet na Sv. Goro. Delasko podporno društvo napravi v nedeljo, dne 8. maja 1887 izlet s posebnim vlakom v Gorico in od tam na Sv. Goro, od koder se vrne v Solkan, da bude tam prisostovalo slavnosti 20 letnice čitalnice. — Vozni listi za ta izlet se uže zdaj dobivajo v društvenem uradu in pri poverjenikih društva, in sicer stane II. razred 2 gl., III. razred 1 gl. 40 kr. Vlak bode odšel iz Trsta ob 5^{1/2} uri zjutraj in se vrne v Trst nekoliko pred polnočjo.

Dopolnitne volitve v tržaški mestni svet. Pri dopolnitni volitvi v mestni svet v prvem volilnem razredu, ki se je vršila zadnjo soboto, bila sta izvoljena Progressova kandidata gg. Karol Girardelli in Robert pl. Preschern; otdanih je bilo 80 listov, ter je dobil prvi 68 in drugi 64 glasov; nasprotna stranka ni postavila kandidatov.

Državna obrtna šola v Trstu dovoljena. Cesar je dovolil, da se državna obrtna šola v Trstu ustanovi in odpre začetkom šolskega leta 1887-88.

Morilka Maurich pred porotniki. Dne 18. t. m. je bila pred porotniki prva obravnava v drugem zasedanju. Obtožena je bila zavratnega umora Neža Maurich, rojena Žigon. — Poročili smo o svojem času, da je vrgla 3. septembra p. l. svojo 7 letno nezakonsko hčerko Franico v morje in ker je stvar vsled zavrženosti obtožena jako zanimiva, prinašamo na kratko vso razpravo.

Uže ob 9^{1/2} uri zjutraj, ko se je obravnava začela, bila je ogromna množica ljudi zbrana, da vidi in sliši to brezsrčno žensko. Med tem, ko se je čitala obtožba, kazala se je obtožena jako ganena. Na prašanje predsednikovo, da-li pripozna svoje hudo delo, odgovorila kratko: „Ne!“ — Pripoveduje zatem, da je 3. sept. m. l. šla iskat se svojo hčerko Franico ob enej in drugo svoje zakonsko 18 mesecev staro dete na drugej roki, neko Antonijo Battich, kojoj bi imela bolehno Franico izročiti. Ker je pa ni našla, šla je na morskobrežje, kajti hčerka je izrekla to željo. Bil je pa uže čas, da so povrne domu in zato je po kratkej zamudi ob obali hotela zopet prijeti Franico za roko, da jo odvede, toda ta se jej izmuzne in pade v morje!

Mati je zgubila zavednost. Predsednik jo opozori na-to, da je v prejšnjim zaslisanju izjavila, da je imela svojo hčerko izročiti nekej Slokar, in ne Battich, na kar odgovarja obtožena, da se je morda ime krivo vpisalo. Sploh pa jej je bilo pri raznih izpraševanjih tako slabo, da ne ve, kaj in o čem se je govorilo.

Omeniti moramo, da je bila Maurich namreč v blagoslovljenem stanju ter je porodila pred nekoliko tedni, ter so dete izročili njenemu soprogu.

Zanimivo so bile zaslisane priče in v prvej vrsti očem njenega nekdanjega ljubčka: Jakob Slokar iz Lokavca. Obtožena je stanovala nekaj časa v Lokavcu ter je pridržal na novo rojeno Franico pri sebi. Izjavlja, da je bila deklica jako dobra, ter

ni nikdar kradla, dasi tudi to trdi njena mati, da opraviči s tem strogo postopanje s svojo nesrečno hčerko. Vzela jo je pozneje Maurich k sebi in Slokar se je začudil, ko je videl Franico slabo in bolehno, toda Maurich mu je sama povedala, da jo večkrat „naklesti“. Njen soprog pred sodnijo ni hotel pričati.

Antonija Battich, na kojoj se je izgovarjala obtožena, je izrekla, da uže 1^{1/4} leto ni bila v Trstu, tedaj tudi z Maurich ni govorila. Da jej je ona mislila svoje dete izročiti, o tem Battich ne ve nič.

Na splošno začudenje občinstva obtožena ni imela na to izjavo nič omeniti.

Bile so potem zaslisane še razne priče, koje so obtoženo dne 3. septembra videle, da je vrgla nekaj v morje ter jo postavile. Tudi je bil zaslisan podvzetnik Zimolo, čigar ljudje so mrtvo truplo spravili iz morja, in izjavi, da je bila vtonjena — zvezana! Konečno so izrekli tudi zdravniki svoje menenje, da je 7letna Franica brez dvojbe vtonila, ter je na to ponovil državni pravdnik g. Taddej še enkrat vso stvar, začeni z ljubinkovanjem Mauriceve v Lokavcu, do sedanjega trenutka, opisovaje njeno duševno pokvarjenost s živimi barvami. Maurich je ihtela ves čas, toda državni pravdnik je opozoril, da so to hinavske solze, kajti vseh 7 mesecev, od kar je v preiskavi, ni se jokala.

Na to je govoril branitelj, g. odvetnik Ostrogovich. Redko kedaj smo slišali govor toliko umeten, kolikor bistroumen in ganljiv, kakor je bil ta. Vsako najmanjšo stvarico, katero je mogel vporabiti v prid obtožene, prijel je z redko spretnostjo in ob enem skušal ganiti srca porotnikov, kakor se mu je posrečilo ganiti mnogobrojno občinstvo. Mnogi gospodje so izvrstnemu govorniku po dokončanem govoru čestitali. — Predsednik je stavil na to edino prašanje na porotnike, da-li je obtožena kriva umora s preišljenjem. Med tem, ko so se porotniki oddaljili na posvetovanje, zvil je obtoženo krč. Odvedli so jo iz grozno soparne dvorane na hodnik, kjer so jej priskočile nekatere gospe. Po vol ure trajajočem posvetovanju so se povrnoli porotniki, kojih načelnik je izrekel: „Kriva! toda izključeno preišljenje ali uže dolgo časa trajajoči namen.“ 11 glasov je spozna krivo, in samo en glas nekrivo. Ta verdict je napravil na občinstvo neopisljiv vtisek. Državni pravdnik je zahteval obsodbo na smrt. Po kratkem posvetovanju je prečital predsednik obsodbo, glasečo na smrt na vešalih, v smislu §. 136 k. z., ter opozoril obtoženko, da more napovedati v 3 dneh utok, ali pa se obrnoli na milost Nj. veličanstva. Obtoženka med čitanjem obsodbe ni mogla vstati, bila je videti več mrtva, kakor živa. Branitelj je vložil takoj pritožbo ničevosti ter zahteval novo obravnavo. — Konec razprave je bil še-le ob 11^{1/4} uri po noči.

Tržaške novosti:

Tržaško veteransko društvo je imelo v nedeljo svojo VIII. glavno skupščino. Po tihej maši za umrle ude v novej cerkvi sv. Antona je pregledal namestnik baron Pretis veterane, koji so se potem zbrali v prostorih gledališča Fenice. Predsednik, stotnik Räcke je v svojem govoru omenil, da je dovolil cesar, da nosijo vsi c. kr. častniki, koji so udje veteranskega društva, pri društvenih slovesnostih društveno opravo. — Zaključilo se je mej ostalim tudi, da pristopi društvo korporativno k 6. regijski vojski. — Društveno premoženje iznaša po poročilu blagajnikovem koncem decembra 1886. — 8.271 for. 50 novč.

Umetno-obrtna razstava v Trstu, koja bi se imela v nedeljo odpreti, odpre se še-le morda jutri, ker je veliko predmetov za razstavo prekasno prispelo.

Poskušena samomor. V nedeljo zvečer so prijeli policijski agentje 20-letno Jakobino Zamberlan radi ponočnega klatenja. — Toda ona se je vrgla na tla in počela kričati na pomoč, da so jo morali agentje pustiti. Drugo jutro pa so prišli po njo na dom in jo spravili na inspektorat. Imela je v žepu steklenico stopljenega fosforja, koja je tam hipom izpila. Hitro pozvan zdravnik jej je dal mleka in jo otel iz vsake nevarnosti ter so jo zatem spremili v bolnico. — Zamberlan je, dasi tudi še mlada, radi raznih prestopkov bila uže večkrat kaznovana.

Nesreča. Seljak Anton Turk se je podal v nedeljo po opravkih v Milje. Na poti je izpušil svojo pipo in jo konečno spravil v žepu, kjer je imel shranjene tudi žigice. Naenkrat se iste vpale in hipom je bila Turkova suknja v plamenu. Siromak je vsled strahu izgubil glavo in se spustil v tek, kar je plamen še bolj

podpihovalo. Srečajo ga trije mladeniči, koji so bili toliko zavedni, da so brezumnega postavili ter mu gorečo obleko hitro raz telesa strgali. Bil je pa revež uže na raznih krajih trupla in na desnej roki močno opečen, ter so ga morali takoj odnesti v bolnico v Milje, odkoder so ga prepeljali v pondeljek v Trst.

Policijsko. Mornar Jurij Sin se je povrnil v nedeljo pijan na grško ladijo „Caterina“. Kapitan Demetriji C. ga je okaral, ker mu je pa Sin jezično odgovarjal, ga je z palico naklestil in ga v naglej jezi pahol v morje. Njegovi drugi so ga hitro izvlekli, ter ga spravili v bolnico, ker si je pri padcu ob ladiji na glavi rani. Kapitana pa so uže zaslisali na policiji. — Čevljarja Ernest B. in Ernest N. sta oba gluhonema, vendar pa imata dosti gibčne roke, kajti v pondeljek sta ukradla na angleškem parniku „Assan“ lep prt. Spravili so ju v zapor. — Mornar Viljelm Power angleškega parnika „Dale“ je padel večeraj v pijanosti na krov in si vinjeno glavo pobil. Spremili so ga v bolnico. — Iz stanovanja gosp. Paskvala M. v hiši št. 7 ulice del Moro je odnesel nepoznat uzmovič dve uri.

Sodnijsko. Težak Jakob Colitti je bil obsojen v pondeljek na teden dni zapora, ker je ukradel 25. p. m. gosp. Polli 4 kg. kave.

Iz Barkovelj nam pišejo, da znani Bezirkspaša Visintini nosi tajno okolo ljudi neko prošnjo za nov italijanski razred na Barkovljanskej šoli. — Očitno se ne upa, ker ima slabo vest. Upamo, da se ljudstvo ne bode dalo zapeljati po tem magistratovim agentu za škodo in propast našega naroda in naše vere.

Razpisani službi. C. k. deželni svet v Poreč, je razpisal službo učiteljice tretjega razreda in podučiteljice na dekliškej šoli v Bujah. Prošnje se imajo vložiti v štirih tednih pri omenjenem šolskem svetu.

Učiteljske premembe na Kranjskem. G. Ivan Kremžar, četrti učitelj v Šent-Vidu pri Zatičini, je dobil tu drugo učiteljsko službo. G. Ivan Bajec, začasni učitelj na Brezovici, je dobil definitivno učiteljsko službo v Polhovem Gradcu, in G. Alojzij Pin, začasni učitelj v Polhovem Gradcu, pride pa na Brezovico. G. Josip Turek, učitelj v Grahovem, je za trdno postavljen. — Gspdc. Marija Stuchly, učiteljica v Šent-Vidu pri Zatičini, je za trdno postavljena na tretjo učiteljsko službo v Senožečah. Gspdc. Neža Levstik, učiteljica v Senožečah in Julijana Gula, učiteljica na Blokah, ste se službi odpovedali. — G. Matija Japel, učitelj v Senožečah, je umrl. R. I. P.!

Predavanje v korist Erjavčeve vstave. V nedeljo je predaval gosp. profesor Franjo Levec v dvorani ljubljanske čitalnice pred odličnim občinstvom o življenju in delovanju prerano umrlega odličnega pisatelja. Omenjal je tudi važnost svojega prijatelja kot naravoslovec in njegovo nadarjenost v preiskovanju narodnih narečij ter konečno povdaril splošne čednosti ranjkega. — Pričujoči so bili pri predavanju mej ostalim g. deželni predsednik, g. deželni glavar in g. župan. Čisti dohodek iznaša čez 60 gl. — Nadejati se je, da bode gosp. Levec svojo dragoceno gradivo priobčil v posebnem iztisu splošnemu slovenskemu svetu.

Za Erjavčev spominek in ustanovo je odbor nabral do sedaj 2230 gl. 24 kr.

Matica Slovenska v Ljubljani imela je 13. t. m. občni zbor, pri katerem so se izvolili v dopolnitev odbora naslednji gg.: Fr. Hubad, Fr. Levec, L. Robič, J. Šubic, J. Flis, dr. A. Gregorič, dr. L. Požar, A. Senekovič, Fr. Wiesthaler in A. Kržič.

Vabilo k LXXVI. odborovi seji „Matices Slovenske“ v sredo 27. aprila 1887. l. ob 5. uri popoldne v Maticini hiši na Kongresnem trgu št. 7. Dnevni red: 1. Potrjenje zapisnikov o LXXV. odborovi seji in o XXII. rednem velikem zboru. — 2. Naznanila prvosedstva. — Volitev predsednika, njegovih namestnikov, blagajnika, pregledovalca društvenih računov, ključarjev in poverovateljev društvenih zapisnikov. — 4. Volitev odborovih odsekov. — 5. Poročilo tajnikovo. — 6. Posameznosti.

Občni zbor „Narodne tiskarne“ v Ljubljani je bil v nedeljo 17. t. m. za 15. upravno leto. Iz računa doznamo, da iznaša čisti dobiček leta 1886. 1419 f. 67 novč.

Hranilnic je v Avstriji, brez Ogerskega, 376, v katerih je vložnih na 2 milijona knjizic ena milijarda goldinarjev. Ker ima Avstrija 23 milijonov prebivalcev, tedaj spada ena knjizica na 12 prebivalcev z vlogo 500 gl. Od skupne vloge

spada skoraj 700 milijonov gold. na hipoteke v državnem zboru zastopanih dežel. Ker je na nepremakljivih posestvih skupnega dolga 3-4 milijard, tedaj imajo hranilnice na njem najmanj peti del vsega dolga.

Bazaine umorjen. Javlja se iz Madrida, da je nek francoski podanik po imenu Hillairant napadel poznane bivšega francoskega maršala Bazaina in ga z bodalcem rani na glavi. Rana je bila viditi lahka toda bodalec je bilo ostrupljeno in je malo nade, da se življenje Bazaina reši. — Morilec je izrek pred sodnikom, da je hotel maščevati svojo domovino. — Tako bode vendar postal ubogi, nekdanj sloveči maršal po mnogih ponesrečenih poskusih žrtev svojih sovražnikov.

Zanimiv je oglas sreče, katerega objavlja v današnjem številki Samuel Heckscher senr. v Hamburgu. Ta tvrdka se je odlikovala vedno po svojem točnem in poštenem izpovedanju v dobljenih zgoditkov tukaj in v bližnjih pokrajinah, da moremo vsacega opozoriti uže na temu mestu na njegov današnji oglas.

Potres ob sredozemskem morju.

(Konec.)

Navadno seveda plima ni tako silovita, da bi mogla pretrsti več milj debelo skorjo; toda kadar stojita luna in solnce v gori omenjenemu položaju konjunkcije, tedaj mora imeti tudi podzemeljsko ognjeno morje svojo plimo. Ovi dnevi toraj provzročujejo potrese, in ker nam znajo zvezdoznanci te dneve uže naprej natanko določiti, moremo tudi vedeti, kdaj kjerkoli potres nastane.

To je v kratkem Falbov nauk, kateremu pa mnogi učenjaki nasprotujejo. V sredini zemlje imamo sicer res tvarin, katere se včasih razlijejo v tekočem stanju po vulkanih na površje zemlje in take raztopljene izmete imenujemo lavo. Lava pa postane še-le tekoča, ko se vsili v votline vulkana, ter se oprosti silovitega pritiska, kateri vlada v sredini zemlje. Tam je namreč neizmerno veliko plina in para, kateri pritiska tako silovito na vse predmete, da se ta neizmerna sila niti izrazi ne more. Poskušnje v kemičnih delalnicah pa so nam dokazale, da pod velikim pritiskom plina nobena tvarina ne more v tekočem stanju obstati. Ako se n. pr. dne nekaj vode v močno, zaprto železno cev, ter se potem močno zgreje, postane voda gosta, podobna kaši in šele potem, ko se odpre cev, spremeni se hipom še silovitim pokom v par. Ta poskus uže nam jasno dokazuje, da v zemeljskej sredini ne more biti tekoče lave, ampak skoraj gotovo neka zgoščena tvarina, na katero pa relativno neznaatna moč solnca in meseca gotovo ne more niti najmanj vplivati. Ako tudi bi pa enak vpliv bil vendar le mogoč, lava ipak ne more butati ob zemeljsko skorjo, kajti moral bi biti v tem slučaju med skorjo in žarečim morjem prazen prostor. To pa je popolna nesmisel!

Da je stvar še bolj jasna, mislimo si celo morskobrežje podzemeljsko, toraj pokrito se skalovjem. Kaj bi bila v tem slučaju mogoča plima? Zraven tega imamo še en važen vzrok, koji Falbov nauk podkopuje in ta je: Ako bi namreč plina in oseka v sredi zemlje bili vendar le mogoči, moralo bi to podzemeljsko ognjeno morje prav tako redovito narasčati in padati, kakor opazujemo to pri morju sploh. Vsled tega pa bi se morali potresi prav tako redovito ponavljati in morali bi se pojaviti splošno po vsej površini zemlje, kajti vendar nemamo pametnega vzroka misliti, da bi bilo pri zadnjem groznem potresu podzemeljsko morje naraslo prav pod Diano marina, kjer je bil potres najgroznejši, med tem ko se je v relativno bližnjem Genovi le malo čutil!

Potresi tedaj nikakor ne nastanejo uprav o dnevih konjunkcije in ako je bil baš grozoviti potres ob sredozemskem morju na tak dan, kakor je bil to Falb poročeval, bil je to le slučaj. Ako bi imeli zanesljivih vesti od vseh krajev zemlje, zvedeli bi, da je skoraj vsak dan na enem ali drugem mestu bolj ali manj močen potres. Kdor hoče tedaj potres prorokovati, more to prav lahko storiti, kajti skoraj gotovo bode na enem ali drugem kraju zemlje potres — in teorija je rešena.

Mnogo bolj temeljita pa je neka druga teorija, katero pripoznava večina naših učenjakov. — Naša zemlja je bila nekdanj gotovo žareča. — V teku nebrojenih tisočletij se je počasi tako ohladila, da je nastala vedno rastoča trda skorja, pod katero je še vedno žareče jedro, katero pa svojo vročino vedno še ohlajenej

skorji oddaja. — To pa danes uže vsako dete zna, da se vsaka stvarina skrči, ako se ohladi. Tako se je skrčila mej ohlajenjem tudi zemlja ter se skrčuje še danes. Vsled raznih lastnosti in posebnosti različnega skalovja pa morajo v globolini pri takem skrčevanju nastati ogromne pokline in kader koli se to dogodi, ali kader koli se uže nastale pokline in votline še bolj razširijo, mora popolnoma naravno nastati silovit pretres, koji se čuti tudi na zemeljske površini, ako je dosti jak in potem ga zavemo potres.

To je prikazen, koje moremo često-krat opazovati v majhnej razmeri pri vlažnem lesu, kateri se večkrat z dosti močnim pokom razpoči; prav tako opazujemo na suhej zemlji vse polno poklin, katere so nastale vsled pomanjšanja vsebine. Ta teorija ima tedaj mnogo verjetnosti na sebi. Samo ob sebi se pa razume, da so neizmerne globočine, v kojih se dogajajo nazvana skrčevanja, našim očem na vse veke zakrite, ali neutrudljivemu in natančnemu preiskavanju v raznih laboratorijih se imamo zahvaliti, da so nam nastopki in vzroki te naravne prikazni nekoliko pojasnjeni.

Posneli smo predstoječe razlaganje po predavanju doktorja C. A. P. na Dunaji. — Večina naših čitateljev nema priložnosti se iz raznih novejših spisov merodajnih učenjakov poučiti o toliko zanimivih predmetih in smo prepričani, da smo pravo zadeli, ako smo v predstojećem to razjasnili, kar so pred kratkim časom še celo omikani ljudje „božjo šibo“ imenovali.

Izrekli bi samo še eno željo na temelju narodnega pregovora, kateri pravi: „Do tretjega gre rado“. Imeli smo „uže v teku zadnjega desetletja tri grozovite potrese in to v Ischiji, v Granadi in pred kratkim časom ob Nizzi.

Zloglasna številka tri je tedaj po narodnem pregovoru na strašen način dopolnjena in nadejamo se, da nas vsaj v tekočem stoletju nobena enaka vest več ne izdrami iz našega uže tako problematičnega miru!

Tržaški Sokol

napravi v soboto 23. aprila „jour fix“ v gornjih prostorih „Slovanske čitalnice. Zabava obeta biti jako živahna. Začetek ob 9. uri zvečer. K obilni udeležitvi vabi

O d b o r.

KLINIKA za spolne in želočne bolezni, nastope okuženja i oslabenja možke slabosti, polucije, žgečo vođo, močenje postelje, puščanje krvi, zabitje v de, in za vse bolezni mehurja, droba in živcev. Tudi pismeno po najnovejšem znanstvenem postopku anju z neškodljivimi sredstvi. 6—14—104

C. Streetzel, specialni zdravnik Lindan am Bodensee.

Zaloga kož za podplate, dobrih in trpežnih, lastnega izdelka — priporoča po nizkej ceni **strojarija Ivan Tomšič-a** na Vrhniki. 8—10

Najboljši papir za cigarete
2—36 je pristni
LE HOUBLON
franc. fabrik u Cawleyev in Henryev v Parizu
Svari se pred ponarjanjem.

Ta papir govori pravočudo gospodja dr. J. J. Pohl, E. Ludwig, E. Lippman profesorji kemije na dunajski visokišoli, radi njegova najboljša kakovosti, radi njegova čistote in zato ker v njem ni nikake druge stvari, ki bi škodljiva tvorila.

500 AFEUILLES
FORMAL
FRANCAIS
HENRY, C. G. FABRIQUE
PARIS.

NEWLEY & HENRY
MAISON FONDÉE EN 1832
SEULS FABRICANTS
Fac-Simile de l'Etiquette 17 Rue Bergasse à PARIS.

SREBRNICO

ozdravlja po najnovejšem načinu profesorja Wilkensona popolnoma in stalno.

Prospekt zastoj.

Karol Kreikenbaum

4 Braunschweig. 9—52

Moda.

Podpisani naznanja, da ima veliko zalogo slamnika za gospe, otroke, za gospe, finih in priproših, tudi za okoličane, vsake barve in oblike, nadalje pere slamnike, katere tudi barva — vse to po najnižih cenah 10—8

MIHA PRAŠEL

Corso št. 21, poleg agencije Zulin.

J. SIRK

Androna Gusion št. 2 v Trstu

priporoča veliko zalogo sadja vsake vrste najboljših plemen na drobno in debelo. — Prevzame vsako pošiljatev na deželo, katera se izvrši točno in solidno. 100-27

Ljubljanski Zvon.

Gld. 4.60.

Gld. 2.30. -- Gld. 1.15.

Pri

JULIJU GRIMM,

dežnikar, Barriera Vecchia št. 18

je zelo bogata zaloga solnčnikov za gospe, za jako nizke cene. — Solnčniki za gospe od 90 novč. naprej. — Najnovejši „Entrecots“ za gospe, svilnati in pol svilnati. — Mali dežniki za otroke od 25 novč. naprej. Zaloga dežnikov iz svile, satina, volne in bombaža. Sprejemajo se popravki za jako nizke cene. 70—104

ŽELOČNE BOLEZNI

je moguče **BRZO** in **POSVEMA** ozdraviti

JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želočni pijači Da si človek izvoli pravi luk proti želočnim boleznim, pač ni tako lahko, posebno dandanes, ko v trgovini prodajajo vsakovrsten enake like

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., katere se občinstvu kakor pravi šundeži priporočajo, niso nič drugega, nego škodljiva zmes

Edini **Jeruzalemski balzami** si je zagotovil vsled svoje priprošne sestave, odločno oživljuje in želočne živce hitro krepčalne med pravico prednosti nad vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zdravilami, kar dokazuje tudi se vsakim dnevom več prašanje po njemu. Ta balzam bogat na delajočih snovih kineške robarbare, katere korenika je poznana zaradi njegova ugodnega upliva na prebavljenje

Čiščenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam v želoču odvisnim od slaboga prebavljanja; zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci priporočujejo proti neješčnosti, zabasanju, smrđljivi sapi gnjusu, riganju, bacanju, proti hemoroidalnemu trpljenju, zlatenci in vsaki bolezni v črevesju

Steklenica z navodom vred stane 30 novcev. 29—48

GLAVNO SKLADIŠČE u LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni Marku Ravasini i G. B. Rovis, na Reki v lekarni al Redentore, G. Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Franzoni, v Tomlinu v lekarni E. Palisau. 30—48

Na obroke! (56—70)

daje pohištvo tapecarije, razno strižnoblago za obroke, ure vsake vrste

M. Coreni

vía della Loggia št. 1 P. II.

Kisla veda, kopeliče RADENCE
Vse jako oblo matro-
Hibion-kislinos, Garo-
dovi pekusi so deka-
zeli, da je ogljeno-
kislilithione pri-
proti-kih bole-
činah najboljši
in najgvoje
dravilo.
1—26

Zaloga: F. Plautz v Ljubljani, P. Söllinger via gepa-
Trst u. A. Mazzoli v Gorici v Celju in Mariboru.

TRŽASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 soldov do vsacega zneska vsak dan v tednu, razun praznikov, in sicer od 9. ure do 12 ure opoldne. Ob nedeljah pa od 10. do 11. ure zjutraj. Obresti na knjižice 3%

Plačuje vsak dan od 9. do 12. ure opoldne. Zneske do 50 gl. prav precel, zneske od 50 naprej do 100 gl. je treba odpovedati en dan poprej, zneske od 100 do 1000 gl. z od povedjo 3 dni, čez 1000 gl. z odpovedjo 5 dni.

Eskomptuje menjice, domicilirane na tržškem trgu po 3%

Posojuje na državne papirje avstrijsko-ogrske do 1000 gl. po 5% više zneske v tekočem računu po 4 1/2%

Daje denar tudi proti vknjiženju na posestva v Trstu, obresti po dogovoru. Trst. 1. oktobra 1886. 8—24

Ekonomična krojačnica

IVANA BATELLI -- Trst,
Barriera vecchia št. 6, I. nastp.

je vedno bogato založena z oblekami po najnovejšem okusu; ter je vsled bogate zaloge blaga v stanju izvršiti vsakako krojaško delo. Cene so tako nizke, da se tekmovanja ne treba bati ter se izvršuje vsako delo elegantno in nkusno. — Gospodom naročnikom izjavljam, da izdelujem tudi obleke proti tedenski ali mesečni obročni odplati. 28—24

LA FILIALE IN TRIESTE

dell' I. r. priv.

Stabilimento Austr. di Credito

per commercio ed industria.

VERSAMENTI IN CONTANTI

Banconote:

2 1/2% annuo interesse verso preavviso di 4 giorni

3% „ „ „ „ „ 8 „ „

3 1/2% „ „ „ „ „ 30 „ „

Per le lettere di versamento attualmente in circolazione, il nuovo tasso d'interesse comincerà a decorrere dalli 27 corrente. 31 corrente e 28 Novembre, a seconda del rispettivo preavviso

Napoleoni:

2 1/2% annuo interesse verso preavviso di 30 giorni

3% „ „ „ „ „ 3 mesi

3 1/2% „ „ „ „ „ 6 „ „

Banco Giro:

Ban note 2 1/2% sopra qualunque somma

Napoleoni senza interessi

Assegni

sopra Vienna, Praga, Pest, Bruna, Troppavia, Leopoli, Lubiana, Hermannstadt, Innsbruck, Graz, Salisburgo, Klagenfurt, Fiume Agram, franco spese.

Acquisti e Vendite

di Valori, divise e incasso coupons 1/2%

Antecipazioni

sopra Warrants in contanti, interesse da convenirsi.

Mediante apertura di credito a Londra 5% provvigione per 3 mesi. orte

effetti 5 1/2% interesse annuo sino l'imp di 1000 per importi superiori da contr Trieste, Ottobre 188 16—48

Zaloga tovarnice platna BER. BEER-ov SIN

BRNO (Brünn), Fröhlichergass-
pošilja proti povzetju

1 komad 1/4 domačega platna 22 1/2 m. f. 4 —
1 komad 1/4 domačega platna 22 1/2 m. f. 5 —
1 komad 1/4 tkanega platna 23 m. f. 6 —
1 komad 1/4 tkanega platna 23 m. f. 7-50

ČEŠLJANO SUKNO za poletje

se more prati, v najnovejših uzorcih
1 ostane 6 1/2 metrov
za dvostruko obleko za gospe
8—6 3 for. 25 nš.
samo, dokler je še kaj v zalogi.

Uzori in ceniki se pošiljajo zastoj in franko.

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekah in morju, proti toči, na življenje v svih kombinacijah
Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1883
Glavnica društva gld. 3.300.000 —
Reservni fond od dobičkov 536.622 02
Posebna rezerva dobičkov od zavarovanja na življenje 150.000 —
Rezervni fond za podjetje na premikanja vrednostnih efektov 161.500 —
Premijna rezerva vseh oddelkov 7.342.780 36
Rezerva za škode 267.601 —

V portfelju:
Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih 16.954.118 57
Skupni znesek v h škod plačanih od l. 1888 do 1883 gld. 114.949.847 01
Urad ravnateljstva 8—24
Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši).

Glavni zgodit event. 500.000 marakah. Oglas sreće Za zgoditke jamči država.

Poziv na sudjelovanje kod Lutrijskog srećkanja koje garantira Hamburg iz kojeg će se stalno 7 milijuna 222.000 marakah dobiti.

Sgoditci ova unose novčane lutrije, koja nastoji polag naerta od samih 100 000 srećakah, jesu sliedeći: Najveći zgodit jest 01— event. 500.000 mar.

Premija 300.000 mar. 56 zgoditak a 5.000 mar.
1 zgoditak a 200.000 106 zgoditak a 3.000 mar.
2 zgoditak a 100.000 256 zgoditak a 2.000 mar.
1 zgoditak a 80.000 512 zgoditak a 1.000 mar.
1 zgoditak a 75.000 791 zgoditak a 500 mar.
2 zgoditak a 70.000 150 zgod. a 300, 200, 150 mar.
1 zgoditak a 60.000 30950 zgoditak a 145 mar.
2 zgoditak a 50.000 7990 zgod. a 124, 100 94 mar.
1 zgoditak a 30.000 7850 zgod. a 67, 40, 20 mar.
5 zgoditak a 20.000 ukupno
3 zgoditak a 10.000 187.000 zgoditakah

ovakovih izadije sjegurno u malo mjesecih u 7 odielah. Glavni zgoditak I reda izonša 50.000 mar., naraste u II. na 60.000 m., u III. na 70.000 m., u IV. na 80.000 m., u V. na 90.000 m., u VI. 100.000 m., i sa premijom od 300.000 eventualno 500.000 marakah. — Za prvu vučidbu, koja je službeno ustanovljena, stoji:

ciele orig. srećka 6 m. ili f. 3 60 a. vr. pol " 3 " " 1 80 " četvrt " 1 1/2 " 90 nvč.

te razpošiljam ova od države zajamčene origin-line srećke (nikakve zabranjena promese) sa vučidbenim naertom sa državnim grbom uz frankiranu pošiljku svote i u najdalje krajeva. Svaki sudionik dobija od mens nakon svake vučidbe listu zgoditaka badava — Vučidbeni naert sa državnim grbom, na kojem se nalaze 6 uložei razdioba sgoditakah polag i razredah razpošiljam unapred i badava 1 15

Izplatu i pošiljku dobivenog novca šaljem sam izv. vno na interesnte uz najstrožiju tajnost.

Svaku naručbu može se poslati napatnicom ili proporkom lista. Neka se dakle svatko obrati odmah radi brze vučidbe i to svakako do 5. maja tekuće godine pouzda na Samuel Heckscher-a senr. bankir i mjenjačnica u Hamburgu.

Na deželo se pošlje na zahtevu cenik se slikami prost poštine.

Najveća zaloga tovarne pohištva **IGNACIJA KRON** iz Dunaja, povsod poznane zarad dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v **TRSTU**. Via del Teatro 1 (Tergesteo).

Lastnik društvo „Edinost“.

Izdatelj in odgovorni urednik Viktor Dolenc.

Tiskarna V. Dolenca v Trstu.